

ZULMÜ ENGELLEMEK*

Es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llâhi ve berekâtühû!..

Aziz ve sevgili Akra dinleyicileri!

Cumanız mübarek olsun... Size mübarek Medine-i Münevvere'den hitab ediyorum. Allah-u Teâlâ Hazretleri sizi nice mübarek günlere, gecelere, rahmetine, rızasına, sevgisine, muhabbetine, ma'rifetine erdirsin...

a. Müslüman Kardeşine Yardım Etmek

Peygamber SAS Efendimiz'in sahih bir hadis-i şerifini okuyarak başlamak istiyorum. Buhârî ve Tirmizî hasen sahih demişler. Daha başka kaynaklarda da var. İbn-i Ömer ve Enes RA'dan rivayet edilmiş bir hadis-i şerif.

Peygamber SAS Hazretleri buyuruyor ki:¹

* Bu konuşma; Merhum Dr. Metin Erkaya tarafından, titizlikle çalışılarak metne dönüştürülmüştür. Mekanı Cennet olsun.

¹ Buhârî, *Sahîh*, c.VI, s.2550, no:6552; Tirmizî, *Sünen*, c.IV, s.523, no:2255; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.III, s.99, no:11967; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.XI, s.571, no:5167; Taberânî, *Mu'cemü's-Sağîr*, c.I, s.346, no:576; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.VI, s.449, no:3838; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.VI, s.101, no:7606; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.VI, s.94, no:11289; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.III, s.94; Abd ibn-i Humejd, *Müsned*, c.I, s.411, no:1401; Kudât, *Müsnedü's-Şihâb*, c.I, s.375, s.646; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.V, s.83; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.VI, s.321; Bezzâr, *Müsned*, c.II, s.358, no:7458; İbn-i Asâkir, *Mu'cem*, c.I, s.122, no:229; Ebû Nuaym, *Ahbâr-ı İsfahan*, c.V, s.338, no:40057; Temmâmü'r-Râzî, *el-Fevâid*, c.III, s.93, no:1092; Hâris, *Müsned*, c.III, s.238, no:747; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.I, s.431, no:1757; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.XI, s.570, no:5166; Abdullah ibn-i Ömer RA'dan. Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.I, s.202, no:649; Hz. Aişe RA'dan.

Dârimî, *Sünen*, c.II, s.401, no:2753; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.I, s.210, no:679; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XIII, s.345; Câbir ibn-i Abdullah RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.414, no:7204, 7205; *Keşfü'l-Hafâ*, c.1, s.241, no:631;

Câmiü'l-Ehâdis, c.VII, s.76, no: 5840₁

أَنْصُرُ أَخَاكَ ظَالِمًا أَوْ مَظْلُومًا قِيلَ يَا رَسُولَ اللَّهِ
أَنْصُرُهُ مَظْلُومًا فَكَيْفَ أَنْصُرُهُ ظَالِمًا قَالَ تَحْجُزُهُ
عَنِ الظُّلْمِ فَإِنَّ ذَلِكَ نَصْرُهُ

خ. ت. حم. حب. ع. هب. ق. حل. وعبد بن حميد، كر. عن أسنس؛ طب. عن ابن عمر

RE. 84/7 (Ünsur ehâke zâlimen ev mazlûmen.
Kîle: Yâ rasûla'llâh, ensuruhû mazlûmen,
fekeyfe ensuruhû zâlimen? Kâle: Tahcüzühû
ani'z-zulm, feinne zâlike nasruhû.)

Biliyorsunuz, müslümanlar birbirlerinin kardeş-
leridir; kesin... Allah Kur'an-ı Kerim'de buyu-
ruyor:

إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ

(الحجرات: ۱۰)

(İnneme"l-mü'minûne ihvetün) “Ancak
mü'minler kardeşirler.” (Hucurat, 49/10) O
halde, dînî yönden bir kardeşlik var müslümanlar
arasında... Mü'min oldukları için birbirlerinin
kardeşleridir, birbirlerinin dostlarıdır, velîleridir,
hâmîleridir, koruyucularıdır.

Tabii, insanoğlu olmak dolayısıyla, öteki insanlar
da Hazret-i Adem Atamızın evlatları olduğu
için, Afrikalı, Amerikalı, Avrupalı, nereli olursa
olsun, onlar da bizim kardeşlerimiz, onlar da
Allah'ın kulları ama; Allah'ın peygamberine,
Allah'ın kitabına inanmayınca, doğru inanca
sahip olmayınca, mü'minlerin yanında farkları
meydana geliyor. Allah katında durumları
değişiyor. Dünya ve ahiretleri de farklı oluyor.

Müslüman müslümana yardım edecek, o daha yakın bir kardeşlik içinde...

Peygamber SAS Efendimiz buyuruyor ki:

(*Ünsur ehàke*) “Sen müslüman kardeşine yardım et!” Buradaki kardeşlik din kardeşliğidir. *Ünsur* sözünü de, Arapça’ya başlayan herkes bilir.

Tavsiye ederim, Arapça’ya bütün kardeşlerimiz başlasın! Hem bir yabancı dil öğrenecek, hem de eski ecdadımızın bütün eserlerini anlaması mümkün olacak, Kur’an-ı Kerim’i anlaması mümkün olacak. Çok faydaları var... Komşularımızdan bir kısmı

Arapça konuşuyorlar. Dünyanın en çok konuşulan, en yaygın dillerinden birisi Arapça... Maddî ölçülerle, mânevî ölçülerle, dînî ölçülerle nereden baksak, Arapça öğrenmek lâzım!

Arapça’yı öğrenmek de *nasara*, *yensuru*, *ünsur* diye *nasara* (yardım etmek) fiilini çekmekten başlar. Herkes bunu bilir. (*Ünsur ehàke*) “Kardeşine yardım et!” Ama hangi kardeşine?.. Müslüman kardeşine, Allah’ın kardeş ettiği mü’min kardeşine yardım et!..

Çevrende yanında ilişkide olduğun bir müslüman kardeşine yardım et! (*Zàlimen ev mazlûmen*) “İster zàlim halde olsun, ister mazlum halde olsun yardım et! Zàlim olsa da yardım et, mazlum halindeyken de yardım et ona!” diye emrediyor Peygamber Efendimiz.

Müslüman kardeşimize yardımcı olacağız, yardım edeceğiz. Elimizden geldiğince insanlara faydalı olmağa çalışacağız. Onların gönlünü almağa, gönül yapmağa, teşekkürünü kazanmağa, duasını kazanmağa gayret edeceğiz. Büyük olsun, küçük olsun, tanıdık olsun, tanımadık olsun herkese yardım etmeğe çalışacağız.

(*Kîle*) Denildi ki, Peygamber Efendimiz böyle buyurunca:

(*Yâ rasûla'llàh!*) “Ey Allah’ın Rasûlü, (*ensuruhû mazlûmen*) mazlumken yardım ederim ona... Gideyim, zàlimi durdurayım, mazlumun imdadına yetişeyim, anlıyorum bunu... Mazlumken yardım edeyim ama, (*fekeyfe ensuruhû zàlimen*) zàlimken nasıl yardım ederim ona? Yardım edersem günah olmaz mı?..”

Yâni, zàlimi desteklemek çok büyük günah... Zàlimi desteklemek çok büyük bir suç. Zàlimin zulmüne iştirakçi olmuş oluyor, veballeri aynen almış oluyor. Zàlime nasıl yardım edeyim?..

Efendimiz nükteli söylemiş tabii bu sözü, bir incelik var. (*Kàle*) Buyurdu ki: (*Tahcüzühû ani'z-zulm*) Zàlimi de zulmünden alıkoyarsın, zulmü yaptırmazsın zàlime, zulmünü engellersin; (*feinne zâlike nasruhû.*) ona yardım da budur.”

Çünkü esas itibariyle o zulmü yaptı mı, Allah’ın cezasına uğrayacak, ahirette yanacak, cehenneme atılacak. Allah zalimleri sevmez.

وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ

(الصّف: ٧)

(*Va'llàhu lâ yehdi"l-kavme'z-zàlimîn.*) [Allah zàlimler topluluğunu hidayete erdirmez.] (Saf, 61/7) Doğru yolu da göstermez. Gözlerini kör eder, gönüllerini de kör eder; doğruyu göremezler. Zàlim, gözü kararmış insan, gönlü ve gözü körelmiş insan... Felâket tabii, o zulmüne devam ettiği zaman dünyada, ahirette cezasını çeker. Dünyada da çeker.

Alma mazlûmun âhını, çıkar âheste âheste...

demiş Osmanlı şairlerimizden birisi, rahmetli... “Mazlumun ahını alma, aheste aheste o ahın cezası başına gelir, burnundan fitil fitil gelir, cezasını çekersin!” demiş oluyor.

Biz zàlime destek olmayız, mazlumun yardımcısı oluruz. Zàlimlik edip de mazlumun bedduasını almamağa dikkat ederiz. Adetimiz, töremiz budur. Bizim milletimizin töresi budur.

Onun o zulmünü yapmasını engellemek, ona bir yardım oluyor. Çünkü o zaman günaha girmeyecek. Bir de mazlum kurtulmuş oluyor, oradan sevap alınmış oluyor. Zalim o zulmü yapsaydı mazluma, mağdur olacaktı o zavallı, hem onu kurtarmış oluyoruz... Hem de zalimi engellediğimiz için, zalimi de kurtarmış oluyoruz. Çünkü günah işlemediğinden cezaya çarpılmayacak.

Tabii bu bakımdan zulmü engelleme çalışmasında müslümanların çok dikkatli, hassas ve gayretli olması lâzım!.. Bakın bu hadis-i şerif sahih bir hadis-i şerif... İmam Buhârî, İmam Tirmizî *hasenün sahîhün* buyuruyor. Mezheb imamı Ahmed ibn-i Hanbel, birçok kaynaklar bunu zikretmiş. İbn-i Ömer'den, Enes RA'dan rivayet edilmiş.

Müslüman nasıl bir müslüman olacak?.. Bir köşeye oturmuş, başını önüne eğmiş, saatlerin geçmesinden rahatsız olmayan, bir iş yapmayan, kılını kıpırdatmayan bir insan mıdır?.. Hayır! Müslüman cevval bir insandır, faal bir insandır, çalışkan bir insandır, sorumluluk duygusu taşıyan bir insandır. Gayretli bir insandır, gâdur insandır, cesur insandır.

Cesaret nereden geliyor?.. Zâlimin karşısında dikilmek kolay bir şey değildir. Herkes dikilemez, herkes pusar, susar, katlanır, neme lâzım der. Ama bak, Allah Rasûlü Peygamberimiz SAS:

“—Zulmü engelle, zalime mânî ol; zâlim zulmü yapamasın!” diyor.

Yaptırtmazsan ona da faydalı, iyi ki yapmadı. Ya adamın gırtlığına çöküp öldürseydi, kâtil olacaktı. Sen onu ittin, adamın göğsünden düşürdün, adamı öldürmesine mânî oldun. Ondandır sonra da, ne olduysa oldu. Bak işte kâtil olmasını engelledin.

وَمَنْ يَاقْتُلْ مُؤْمِنًا مُتَعَمِّدًا فِجْزَاؤُهُ جَهَنَّمُ خَالِدًا فِيهَا

(النساء: ٩٣)

(*Ve men yaktül mü'minen müteammiden fecezâühû cehennemü hâliden fîhâ*) “Kim bir müslümanı kasden, bu müslüman diye öldürürse, onun cezası ebediyyen cehennemde kalmaktır.” (Nisâ, 4/93) Cana kıymak çok büyük bir suç...

Tabii, zulmün çeşitleri var... Sadece cana kıymak zulüm değil; malını almak, işini engellemek, işten atmak, haklarını vermemek gibi çeşit çeşit zulümler var. Hakkı yapmamak zulümdür. Doğru olanı, hak olanı yapmıyorsa bir insan, birisinin hakkını vermiyorsa, zâlimdir.

Patron çalıştırıyor. Dokuz ay çalıştırıyor, işçisinin parasını vermiyor. Buralarda çok duyuyoruz bunu... Ondan sonra adam memleketine dönecek, pazarlığa oturuyor;

“—Hadi senin alacağının yarısını vereyim, yarısını alma, o zaman veririm!” vs. diyor.

Nedir bu?.. Zulüm... Yâni, hakkını vermemek de zulümdür; acıtmak, canını yakmak da zulümdür; yuvasını yıkmak da zulümdür. Zulmün sonu yoktur, çeşitleri çoktur.

Haksızlık yapmak zulüm olduğuna göre, bir insanın herhangi bir yerde haksızlık yapmasına mânî olmak da müslümanın vazifesidir. Müslüman susmayacak. “Hatta müslümanın

zàlime, sen zàlimsin demekten korktuğu zaman geldi mi; söyleyemiyor zàlime zàlim olduğunu ve engelleyemiyor... (Fe'ntazirü's-sâah) O zaman kıyametin kopması yakındır, bekle ki kıyamet kopacak demektir." diye Efendimiz tehdit ediyor.

Müslüman, medenî cesareti olan, toplumu ıslah etmeye çalışan, haksızlık, rüşvet, hırsızlık, arsızlık, yüzsüzlük, zulüm olduğu zaman, onun karşısına ilkönce dikilen insan olması lâzım!.. Allah-u Teâlâ Hazretleri hepimize görevlerimizi tam anlayıp, İslâm'ı tam bilip tam uygulamayı nasib eylesin...

Şimdi, "İslâm hoşgörü dinidir!" diyorlar. Doğru; müslüman kardeşini hoş görecek, affedecek, bağışlayacak filân ama, zulmü hoş görmek yok!.. Zulmü hoş görmek, suçu hoş görmek yoktur. Suçu hoş görmekten, zulmü hoş görmekten toplum yıkılır. Çünkü adaletsizlik olur, haksızlık olur.

"—Hoş görmek lâzım, bırak yapsın!.."

Olmaz! Zàlim, bırak yapsın diye serbest bırakılmaz. Zàlimin karşısına çıkılacak, Allah rızası için...

Ben, ilk defa okuduğum zaman hayretler içinde kalmıştım. İslâm'ın öyle tavsiye edeceğini tahmin etmiyordum.

Peygamber Efendimiz'in hadis-i şeriflerinde okuyunca şaşırdım:²

مَنْ قَتَلَ دُونَ مَالِهِ فَهُوَ شَهِيدٌ

بخ.م.ن.حم.ط.طس.ش.ق.عن ابن عمرو؛ د.ت.ه.حم.حب.ط.طب.ع.ش.ق

عن سعيد بن زيد

² Buhârî, *Sahîh*, c.II, s.877, no:2348; Müslim, *Sahîh*, c.I, s.124, no:141; Tirmizî, *Sünen*, c.IV, s.29, no:1419; Neseî, *Sünen*, c.VII, s.115, no:4087; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.163, no:6522; Tayâlisî, *Müsned*, c.I, s.303, no:2294; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.I, s.241, no:789; Abdü'r-Rezzak, *Musannef*, c.X, s.115, no:18567; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.V, s.468, no:28048; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.III, s.265, no:5865; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.II, s.309, no:3550; Abdullah ibn-i Amr RA.dan.

Ebû Dâvud, *Sünen*, c.II, s.660, no:4772; Tirmizî, *Sünen*, c.IV, s.30, no:1421; Neseî, *Sünen*, c.VII, s.115, no:4090; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.II, s.861, no:2580; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.I, s.187, no:1628; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.VII, s.467, no:3194; İmam Şâfiî, *Müsned*, c.I, s.201, no:971; Tayâlisî, *Müsned*, c.I, s.32, no:233; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.I, s.152, no:352; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.II, s.248, no:949; Bezzâr, *Müsned*, c.IV, s.88, no:1259; Abdü'r-Rezzak, *Musannef*, c.X, s.114, no:18564; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.V, s.468, no:28047; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.III, s.266, no:5867; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.II, s.310, no:3553; Abd ibn-i Humejd, *Müsned*, c.I, s.66, no:106; Hâmidî, *Müsned*, c.I, s.44, no:83; Saîd ibn-i Zeyd RA'dan.

Hâkim, *Müstedrek*, c.III, s.741, no:6697; Bezzâr, *Müsned*, c.VI, s.178, no:2220; Abdullah ibn-i Zübeyr RA'dan.

Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.VII, s.292, no:7170; Şeddad ibn-i Evs RA'dan. Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.X, s.201, no:10463; Bezzâr, *Müsned*, c.V, s.122, no:1705; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.V, s.23; Abdullah ibn-i Mes'ud RA'dan. Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.II, s.175, no:1629; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.V, s.469, no:28049; Abdullah ibn-i Ömer RA'dan.

Kudâî, *Müsnedü's-Şihâb*, c.I, s.222, no:340; Ebû Hüreyre RA'dan. *Kenzü'l-Ummâl*, c.IV, s.720, no:11198; *Keşfü'l-Hafâ*, c.II, s.1566, no:2559; RE. 437/11.

(*Men kutile dâne mâlihî fehüve şehîdün*)
[Kim malı uğrunda öldürülürse, o şehiddir.]
buyruluyor.

Meselâ, yolda giderken bir yol kesici haramî önüne çıksa insanın, tabancasını, silahını çekse; “Ver malını, ver paranı!..” dese; onu vermemek için onunla mücadele ederken ölse, şehiddir diyor.

Halbuki ben sanıyordum ki, “Canım, alsın malını, ne olacak; mal yeniden gelir. Versin malı, gitsin!” denilecek.. Öyle demiyor İslâm... Malını korumak için mücadele etse de, mağdûren, mazlûmen öldürülse bile şehid oluyor. Yâni, öyle yapmasını istiyor.

Bir arkadaşımız karayoluyla hacca gitmiş. Dönüşte sınırdan geçecek, para istiyorlar, rüşvet istiyorlar, işlemleri yapmıyorlar. Bir takıntısı yok, geçmesi lâzım ama, yapmıyorlar. Hemen oraya oturmuş. demişler:

“–Niye oturuyorsun?..”

“–Ben müslümanım, rüşvet vermem. Siz de rüşvet almayınca bu işi yapmayacağınıza göre, demek ki ben burada ne kadar oturacağım kim bilir? Onun için şöyle rahatıma bakıyorum, oturuyorum. Hiç niyetim yok size rüşvet vermeğe...” demiş.

Bakmışlar ki, adam kaya gibi sert, kahraman ve mert bir insan...

“–Geç, sana dış geçiremeyeceğiz!” demişler.

Peygamber SAS Efendimiz/ bir hadis-i şeriflerinde buyuruyor ki:³

الرَّاشِي وَالْمُرْتَشِي فِي النَّارِ

(طس. عن ابن عمرو)

ME. 649 (*Er-râşî, ve'l-mürteşî fi'n-nâr.*)
“Rüşveti alan da, veren de cehennemdedir.”

Almak da günah, vermek de günah... Çünkü alma işi, bir veren olduğu zaman oluyor. Hiç kimse vermese, rüşvet olmayacak, işler rüşvetsiz yürüyecek. Bir zamanlar yürümüş.

Belki her zaman rüşvet olmuştur, belki olmamıştır bilmiyoruz ama, müslümanın vazifesi doğru iş yapmak ve haksızlığa meydan vermemek...

Bir hadis-i şerif bu... Bu bizim hayatımızın her safhasında olur, her yerde olur, her zaman olur. Meselâ ekmek kuyruğu diyelim, veyahut bir şeyin parasının yatırılma kuyruğu... Birisi geliyor, en öne geçiyor. Bir haksızlık işte bak, o kadar insanın hakkını çiğniyor.

Ona birisi mânî olacak, hepsi mânî olacak:

³ Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.II, s.295, no:2026; Taberânî, *Dua*, c.I, s.579, no:2094; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.II, s.284, no:3314; Abdullah ibn-i Amr RA'dan.

Bezzâr, *Müsned*, c.I, s.187, no:1037; Abdurrahman ibn-i Avf Ra'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VI, s.117, no:15077; *Mecmaü'z-Zevâid*, c.IV, s.359, no:7026, 7027; *Câmiü'l-Ehâdis*, c.XIII, s.160, no:12817.

“—Sıraya geç kardeş, bak hepimiz bekliyoruz!” diyecek. Bazen bunu derler, bazen demezler. Bazen de diyene:

“—Boş ver yâ, karışma, bırak o da oradan girsin!” derler. Olmaz. Her şeyin muntazam olması lâzım!

Birisi yere tükürüyor, çöp atıyor. Atma demek lâzım, çünkü o bir haksızlık... Yâni topluma karşı bir haksızlık olmuş oluyor.

Demek ki, müslüman uyanık olacak, toplumcu olacak, hayırcı olacak, gayretli olacak... Mazlumun yanında yer alacak, zalimle uğraşacak, zalime zulmü yaptırmayacak; hem mazlumu kurtaracak, hem zalimi kurtaracak... Mazlumu zulümden kurtaracak, zalimi de haksızlık yapmaktan, günaha girmekten, cehennemde yanmaktan kurtaracak. Dinimiz ne kadar güzel!..

Hiç böyle söylenmiyor. İslâm anlatılırken, birileri, İslâm’ı bilmeyen birileri, uyduruk kelimelerle yalan yanlış anlatıyorlar, yarım anlatıyorlar:

“—Müslümanlık hoşgörü dinidir...”

Hoşgörü dinidir ama, zulmü hoş görmez, rüşveti hoş görmez, haksızlığı hoş görmez, edepsizliği hoş görmez! Bunu da söylesene!.. Bunu söylemiyor. Uyuşturacak milleti, hiç bir şey yaptırtmayacak.

Olur mu?.. Balkanlarda zulüm var, Arnavut kardeşlerimize zulüm var, Boşnak kardeşlerimize zulüm var, Kafkasya'da zulüm var, her yerde zulüm var... Bu zulmün karşısında bîgâne kalamayız, sorumsuzca keyfimize bakamayız. Ne yapacağız?.. İlgileneceğiz, yardıma gideceğiz, dost elini uzatacağız. Zulmü engellemeğe gayret edeceğiz.

Birinci hadis-i şerif bu, aziz ve sevgili kardeşlerim!

b. Dünyalıkta Aşağıda Olana Bakmak

İkinci hadis-i şerif... Ebû Hüreyre RA'dan Müslim, Tirmizî, İbn-i Mâce, Ahmed ibn-i Hanbel rivayet etmişler. Yâni yine kaynaklar sağlam. Peygamber SAS buyurmuş ki:⁴

أَنْظُرُوا إِلَى مَنْ هُوَ أَسْفَلَ مِنْكُمْ وَلَا تَنْظُرُوا إِلَى
مَنْ هُوَ فَوْقَكُمْ فَهُوَ أَجْدَرُ أَنْ لَا تَزْدَرُوا نِعْمَةَ اللَّهِ

عَلَيْكُمْ

(م. ت. ه. ح. م. عن أبي هريرة)

4 Müslim, *Sahîh*, c.IV, s.2275, no:2963; Tirmizî, *Sünen*, c.IV, s.665, no:2513; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.II, s.1387, no:4142; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.254, no:7442; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.II, s.490, no:713; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.III, s.22, no:2343; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.IV, s.137, no:4573; Kudâî, *Müsnedü'ş-Şihâb*, c.I, s.429, no:726; İbn-i Ebi'd-Dünyâ, *eş-Şükr*, c.I, s.56, no:162; Ebû Hüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.256, no:6424; *Keşfü'l-Hafâ*, c.I, s.304, no:803;

Câmiü'l-Ehâdîs, c.VII, s.81, no:5853.

RE. 84/10 (*Ünzurû ilâ men hüve esfele minküm, ve lâ tenzurû ilâ men hüve fevkaküm; fehüve ecderü en lâ tezderû ni'meta'llâhi aleyküm.*)

Efendimiz hayatta bir esaslı kaideyi, kuralı bize öğretiyor. Diyor ki: (*Ünzurû ilâ men hüve esfele minküm*) “Sizden daha sefil, sizden daha aşağıdaki insanların durumuna bakınız! (*Ve lâ tenzurû ilâ men hüve fevkaküm*) Sizden daha üstte olan kimselere bakmayınız, aşağıdakilere bakınız. (*Fehüve ecderü en lâ tezderû ni'meta'llâhi aleyküm*) Böyle hareket ettiğiniz zaman, Allah’ın sizin üzerinizdeki nimetlerini inkâr etmemek mümkün olur. O zaman anlarsınız ki, Allah’ın nimetleri sizin üzerinizde çokmuş.”

Nereden anlarsınız?.. Olmayanlara, sizden aşağıda olanlara bakarsınız. “Bak şu hasta, şu perişan, şu kirada, şunun maaşı şu kadar... Vah, vah... El-hamdü lillâh, Allah bana şunu vermiş, bunu vermiş... Onda olmayan bir sürü şeyler bende var!” diye, o zaman insanın Allah’ın nimetini daha iyi anlaması mümkün olur.

Allah’ın nimetlerini unutması, hamdden, şükürden uzak durulması tehlikesi kalkar.

Çünkü Allah, nimetlere şükredilmesini, nimetin kadrinin bilinmesini, nankörlük yapılmamasını, nimetin küçük görülmemesini seviyor. En çok sevdiği kullar, Allah’a en çok hamd eden kullar. Peygamber SAS Efendimiz, en çok hamd eden, her vesileyle Allah’a dua eden, türlü türlü nimetlerine şükreden bir kimse... O örnek olacak bize, biz de Allah’ın üzerimizdeki nimetlerini düşüneceğiz.

Bu düşünmekte en iyi çarelerden birisi, senden aşağıdakilere bakmak... Yukarıdakilere bakarsan, “Yâ bak, şunun şöyle lüks arabası var, böyle lüks köşkü var, bilmem ne...” filân. Bu sefer kıskançlık, düşmanlık... “Bizim neyimiz var ki?..” filân dedi mi, o zaman Allah’ın sevmediği durum olur. Halbuki bir sürü nimet var üstünde...

“—Pekiyi, insan iyi şeylere özenmeyecek mi, imrenmeyecek mi?..”

İyi şeylere imrenilir. Onlar toplumun hızıdır, insanların çalışma kaynağıdır, güç kaynağıdır. Tabii daha güzel şeyleri elde etmek için insan çalışacak, aşk ile şevk ile çalışacak, kazanacak; hayırlı güzel şeyleri elde edecek. Bu onun hakkı...

Güzel şeyleri, dinen, aklen, ahlâken güzel olan şeyleri; çirkin olan şeyleri değil... Meselâ, Allah şatafatı sevmez, debdebeyi sevmez, saltanatı sevmez, gösterişi sevmez, riyayı sevmez. Öyle şeyler değil...

Ama ihtiyacı olan şeyler... “Çoluk çocuğumuz otobüste perişan oluyor, Allah bir araba verse de rahat etsek...” diyor meselâ; güzel. Ama, “Benim arabam güzel ama, bir lüks araba alayım da komşulara bir caka satayım, görsünler!” diye fiyakacılık yapmayı, öğünmeyi, böbürlenmeyi, bu gibi şeyleri sevmez.

Kàrun çok zenginmiş de, böyle zînetleriyle, süsleriyle halkın karşısına çıktığı zaman herkes; “Ay, kendi şu Kàrun’un sahip olduğu imkânlar, bizim elimizde olsa...” filân diye ağızlarının suyu akmış, hayran kalmışlar ama, yerin dibine battığı zaman da anlamışlar işi...

Allah böbürleneni, kibirlenenleri, şatafatı, gösterişi sevmez. Ama hakkı olan güzel şeylere imrenecek.

Nelere en çok imrenmeli insan?.. En çok sàlih insanlara imren- eli!..

“—Bak şu adam ne kadar sàlih bir insan, ne kadar dürüst!..” Meselâ, burada bir mühendis arkadaşımız var, çalışıyor.

Babası askermiş, albay emeklisiymiş, vefat etmiş; Allah rahmet eylesin... Ama adı Mert Mehmed’miş. Eski reisicumhurun da sınıf arkadaşımı. Adı Mehmed ama, Mert Mehmed... Neden?.. Mertlik yapmış, o namı almış. Tamam, buna imrenilir. Mertlik istenilir, dürüstlük istenilir.

Meselâ, burada bir kardeşimizi duyduk. Burada bir kardeşimizin *kesîrû’l-iyâl* derler, yâni çoluk çocuğu çokmuş. Doğum kontrolü yapmamış, kaç tane çocuğu var...

Dokuz tane mi ne dediler, unuttum; hepsini hafız yetiştirmiş. Ne kadar güzel bir şey, imrenilir.

Falanca insan, falanca yerde bir hayır yapmış. Aman ne kadar güzel bir hayır olmuş, ne kadar güzel bir cami, ne kadar güzel bir Kur'an kursu!..

Susuz bir köye su getirmiş, ne kadar faydalı bir şey!.. Tamam, imrenilir. Güzel şeylere imrenilir.

Yoksa böbürlenmek için, saltanat için, fani dünyanın fani lezzetleri için çalışmak; o zaman insanı ters duygulara götürür. Bir kere zengine düşmanlık ve komünizm fikri, servet düşmanlığına götürür bazen... Bazen de onları elde edeceğim diye yolsuzluğa götürür, rüşvete götürür, hırsızlığa götürür.

Demek ki insan ölçülü olacak, iyi şeyleri isteyecek. Ahirette kendisine fayda verecek şeyleri temenni edecek, isteyecek.

Ahirette kendisine zarar verecek şeyler, dünyada tatlı da olsa iyi değildir. Hocamız (Rh.A), böyle güzel bir şiir okuma edasıyla söylerdi. Böyle bazen dünyanın güzel, hoş manzaralı yerlerini görünce; insanların çılgınca eğlendiği, içki, kumar, zevk, fuşiyat ve sâirenin çok olduğu yerleri görüp de, onlara imrenenleri görünce, gözlerinin içine bakardı, başını sallardı, derdi ki:

Fâni dünya hoştur amma, âkıbet mevt olmasa...

Fâni dünya böyle tatlı gelir insana ama, sonunda ölüm var, ölümden sonra da hesap var! Mahkeme-i kübrâda insan suçlu çıkar da, eline kelepçeler bağlanır, boynuna, ayaklarına demir halkalar takılırsa; zincirleri şakır şakır, çekile çekile, sürüklene sürüklene cehenneme atılırsa, ne olur hali?.. O zamanki ah u feryadın faydası var mı, pişmanlığın faydası var mı?..

Onun için, ahirette pişmanlık getirecek güzellikler, aslında güzel değildir, çirkindir. Ahirette insana hayır getirecek şeyler güzeldir.

Adamın birisi, bir arabayı çalışır vaziyette bırakmış, dükkâna alışverişe girmiş. Haydudun birisi de arabayı çalışır vaziyette görünce, atlamış şoför mahalline, arabayı kaçırmış. Araba sahibinin hanımına, çocuğuna kötülük yapmış. Sonra yakalanmış, öldürülmüş.

E şimdi, o işi yapan kimse kâr mı etti?. Etmedi, zarar etti, canından oldu. Hem de kötü bir fiil işlediği için, çok çirkin bir iş yaptığından sonu kötü oldu. Bir anlık zevkin pahasını hayatıyla ödedi, ahiretiyle ödedi, cehennemlik oldu.

Ne kadar kötü!.. Allah saklasın... Allah bize güzel şeyleri sevdirdin... Basîretimizi açsın, güzel şeylerin güzel olduğunu görüp yapmayı, sevmeyi, imrenmeyi nasîb eylesin... Kötü şeylerden korunmayı nasîb eylesin...

Peygamber SAS Efendimiz bir hadis-i şerifinde buyuruyor ki:⁵

⁵ Buhârî, *Sahîh*, c.VI, s.2737, no:7091; Müslim, *Sahîh*, c.I, s.558, no:815; Tirmizî, *Sünen*, c.IV, s.330, no:1936; İbn-i Mâce, *Sünen*,
18

لَا حَسَدَ إِلَّا فِي اثْنَتَيْنِ رَجُلٌ آتَاهُ اللَّهُ الْقُرْآنَ فَهُوَ
يُقُومُ بِهِ آنَاءَ اللَّيْلِ وَآنَاءَ النَّهَارِ وَرَجُلٌ آتَاهُ اللَّهُ
مَالًا فَهُوَ يُنْفِقُهُ آنَاءَ اللَّيْلِ وَآنَاءَ النَّهَارِ

(بخ.م.ت.ه.حم.حب.ع.ش.هب.ق.حل.خط.كر.عن ابن عمر)

(*Lâ hasede illâ fi'sneteyn*) “İki şeye gıpta edilir: (*Racülün âtâhu'llâhu'l-kur'âne, fehüve yekümü bihî ânâe'l-leyli ve ânâe'n-nehâr*)

Bir adam ki, Allah ona nasib etmiş, dînî ilimleri öğrenmiş; Kur'an-ı Kerim'i iyi biliyor, fıkhi biliyor, hadis-i şerifleri biliyor. Bildiğini uyguluyor, ilmiyle àmil, sàlih, àrif, kâmil bir insan; hayatını böyle geçiriyor. İlmini de anlatıyor, söylüyor; gece gündüz insanlar ondan istifade ediyor. Tamam, buna gıpta edilir.”

Neden?..

c.II, s.1408, no:4209; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.8, no:4550; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.I, s.332, no:125; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.IX, s.291, no:5417; Abdü'r-Rezzak, *Musannef*, c.III, s.360, no:5974; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.VI, s.153, no:30281; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.II, s.336, no:1971; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.IV, s.188, no:7615; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.V, s.27, no:8072; Bezzâr, *Müsned*, c.I, s.303, no:1890; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.II, s.195; Hamîdî, *Müsned*, c.II, s.278, no:617; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.III, s.432; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XIII, s.34; Abdullah ibn-i Mübârek, *Müsned*, c.I, s.34, no:58; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.V, s.189, no:7918; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.VI, s.336; Ebû Avâne, *Müsned*, c.II, s.468, no:3854; Abdullah ibn-i Ömer RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.I, s.522, no:2339; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.III, s.625, no:1962.

“—Bak, Allah ne güzel ilim vermiş; ilmiyle de ne kadar güzel çalışmalar yapıyor, topluma ne kadar da faydalı oluyor!” diye.

(Ve racülün âtâhu’llâhu mâlen, fehüve yünfikuhû ânâe’l-leyli ve ânâe’n-nehâr)

“İkincisi: Bir adama da Allah para vermiş, helâl mal vermiş, servet vermiş, zengin olmuş. O da onu gece gündüz ihtiyaç sahiplerine dağıtıyor, yoksullara harcıyor; hayır müesseseleri kuruyor. Buna da gıpta edilir.”

“—Ah benim de param olsa, ben de bu hayırları yapsam, yoksulları, açları doyursam, çıplakları giydірsem, memleketime hayırlı, faydalı olsam!” diye...

Şimdi ben Avustralya’yı geziyorum, bakıyorum, güzel parklar, bahçeler, dinlenme yerleri var; çok güzel... Planlıyorum, tasarlıyorum, zihnime yerleştiriyorum. İnşâallah memleketime döndüğüm zaman, kendi paramla araziyi alacağım; yolların kenarlarına dinlenme yerleri açacağım, istirahat yerleri açacağım, güzel bahçeler yapacağım... Herkes dinlensin, istirahat etsin, dua etsin.

Böyle şeyleri insan istiyor. Dışarıda gördüğü güzellikleri kendi ülkesi için istiyor, kendi kardeşleri için istiyor.

Allah-u Teâlâ Hazretleri bize, üzerimizde olan nimetleri inkâr etmemeyi, nankörlük etmemeyi, kadrini kıymetini bilmeyi nasib etsin... Şükretmeyi nasîb etsin... Çok hamd edici, çok şükredici, çok edebli kullar eylesin...

c. Dünyanın Fânîliği

Üçüncü hadis-i şerif. Ebû Bekr-i Sıddîk RA Efendimiz'den Deylemî'nin kitabında nakledilmiş. Kısa bir hadis-i şerif ama uygulandırıcı sözler, ifadeler:⁶

أَنْظُرُوا دُورَ مَنْ تَعْمُرُونَ وَأَرْضَ مَنْ تَسْكُنُونَ

وَفِي طَرِيقٍ مَنْ تَمْشُونَ

(الديلمى عن أبى بكر)

RE. 84/12 (*Ünzurû dûra men ta'mürûn, ve arda men teskünûn, ve fî tarîkı men temşûn.*)

Ne kadar kısa, biri iki defa tekrar etsem ezberleyebileceğiniz bir kısa hadis-i şerif ama, nükteli bir hadis-i şerif... Zâten Peygamber Efendimiz'in bütün hadîs-i şerifleri inci gerdanlık gibi, mücevher gerdanlık gibi... Peygamber SAS Efendimiz'in her sözü, derin derin düşündürüyor insanı...

(*Ünzurû dûra men ta'mürûn*) “Kimlerin evlerini imar ediyorsunuz, bir bakın bakalım!” Kimin evini imar etmektesiniz, kimin inşaatını yapmaktasınız?.. Veyahut bir evi imar etmekten maksat, orayı şenlendirmek, orada oturmak mânâsına filân da gelebilir. “Kimin evini şenlendiriyorsunuz, bakın bakalım! Kimin evini yapıyorsunuz, ma'mur hale getiriyorsunuz?”

⁶ *Kenzü'l-Ummâl*, c.IX, s.73, no:24843; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.VII, s.83, no:5858.

(*Ve arda men teskûnûn*) “Kimlerin arazisinde oturuyorsunuz, bakın bakalım!” Dikkat edin, buralarda kimler yaşamış, kimler gelmiş, kimler geçmiş?.. Sen de geçeceksin, sen de göçeceksin! Bu dünya kimseye kalmadı. Bu topraklarda kimler yaşadı diye bir bak bakalım!.. Düşün altında binlerce kefensiz yatanı... İnsan düşünürse, ne çeşit mânâlar çıkartır kim bilir?..

(*Ve fî tarîkı men temşûn*) “Kimlerin yolunda yürüdüğünüze de bakın!” Herkes birisine takılmış, “Aman efendim, aman başkanım, aman üstadım, amam müdürüm...” diyor. Herkes birisinin yolunda gidiyor, birisinin peşini tutturmuş gidiyor.

Ama en doğru yol hangisi?.. Yolların hepsi doğru değil ki... Ayrı ayrı yollara gittiğine göre, seni amacına götürecek yol bir tane... Ötekiler amacından saptırıyor seni... Kimin yolunda gidiyorsun sen, kimi beğeniyorsun?.. Artisti mi beğeniyorsun, filozofu mu beğeniyorsun, kimi beğeniyorsun?..

Avrupalıyı mı beğeniyorsun, Amerikalıyı mı, Rus'u mu?.. Kimlerin peşindesin, kimlerin yolunda yürüyorsun?.. Bunları insanın incelemesi lâzım, düşünmesi lâzım!.. Bunları düşündüğü zaman hatasını anlaması mümkün olur.

Bir de, dünyanın fânîliğini anlaması mümkün olur. “Yâ ben bu evde oturuyorum, şu camide namaz kılıyorum, şu köprüden geçiyorum, şu tarihi eseri görüyorum... Bak bunlar kaç yıl önce yapılmış!” der insan. “Onlar nereye gittiler?” diye düşünür, ona göre ayağını denk alır.

Bu dünyada kimse kalmıyor, en önemli nokta bu... Daha önemli nokta da, gittiği yerde de mahkeme-i kübrâ var, büyük bir mahkeme var, çok büyük bir hesap var!.. Hâkimleri bile muhakeme edecek *Ahkemü'l-hâkimîn* var, hâkimlerin hâkimi Allah CC var... Hükümdarları bile sîgaya çekecek, bir hükümdarlar hükümdarı var...

Onları insanın bilmesi lâzım, düşünmesi lâzım! Ona göre ayağını denk alması lâzım!..

Bazıları insaflıdır, vicdanlıdır, duyguludur, irfanlıdır, iz'anlıdır. Bunları düşündüğü zaman uyanır. Düşününce insan kararını değiştirir, yanlış yolunu bırakır, ibret alır. İbretle baktığı zaman, ibret alıp kendisini düzeltir.

Ama bazı kimseler de ibret alamıyor, ne yapalım?.. Onlar da başlarına gelecek belâyı beklesinler! Çünkü Allah-u Teâlâ Hazretleri Azîz ve zü'ntikâm'dır; izzetlidir, kudretlidir, bir de intikâmı vardır Allah'ın... Zalimlerden intikam alır, bir gün alır. Mutlaka zalimi döndürür, dolaştırır, pişman eder, mazlumun ayağına düşürür.

*Zâlimlere bir gün dedirir kudret-i Mevlâ:
Ta'llâhi lekad âserake'llâhu aleynâ.⁷*

Ne demek bu söz?.. Kur'an-ı Kerim'de Yusuf Sûresi'nde, Yusuf AS'ın kardeşleri Yusuf AS'a küçükken zulmettiler, öldürdük dediler, kuyuya

⁷ "Allah'a and olsun, gerçekten Allah seni bize üstün kıldı."
(Yusuf, 12/91)

attılar, sattılar, köle ettiler. Babalarına yalan söylediler.

Amma, Yusuf AS'ı Allah sevdi, sevgili kulu eyledi, peygamber eyledi. Yüzü güzel, huyu güzel sâlihlerden, muhlislerden bir peygamber oldu. Gittiği yere köle olarak gitti, onda sonra orada yönetici oldu, en yüksek mevkîlere çıktı. Azîz-i Mısır oldu, Mısır'ın izzetli, devletli, şevketli bir kimsesi oldu. Konaklara sahip oldu, asilzâde hanımlarla evlendi. Köle olarak girdiği yerde, hanımefendi ile de evlenmesi nasib oldu.

Bunları yapan kim?.. Allah...

Pekiye, izzetli, devletli insanları zelil eden kim?.. Firavun'u suda boğan kim?.. Nemrud'u gark eden, öldüren kim?.. O da Allah... Allah Azîzün zü'ntikâm, intikam da alıyor. Fırsat veriyor biraz, zulmü doruğa çıktığı zaman yerin dibine geçiriyor. Mazlumunu da sonunda yükseltiyor.

Sonunda ne oldu?.. Yusuf AS, kardeşlerini çağırıyor yanına:

“—Kenan diyarından Mısır'a gelin! Ben sizi misafir ederim, ben size bakarım, ben sizin maddî imkânlarınızı sağlarım.” dedi.

Babasını ve kendisine bir zamanlar kötülük yapmış olankardeşlerini çağırıyor. Onlar Mısır'a geldiler, Yusuf AS'ın karşısında çok utandılar, pişman oldular, perişan oldular; bu sözü söylediler:

تَاللّٰهِ لَقَدْ آثَرَكَ اللهُ عَلَيْنَا

(يوسف: ٩١)

(*Ta'llàhi lekad âsereke'llàhu aleynâ*) “Allah’a yemin ederiz ki, Allah seni bizden üstün kıldı, seni bize tercih eyledi. Biz seni hor etmek istiyorduk, Allah seni aziz kıldı. Biz bir şeyler yapmak istedik, bizim istediğimiz olmadı; Allah seni yüce makamlara çıkarttı. Biz hatâ etmişiz, vah, yazık...” (Yusuf, 12/91) dediler.

Zalimlere böyle dedirtir Allah... Sonunda hepsi pişman olur ama, kimisinin gözü kör olduğundan, Allah hidayet de vermediğinden, zalimliğini de anlayamaz. Yakınları anlatmağa çalışsın, böyle yumuşak sözlerle tevbekâr etmeğe çalışsınlar.

Bu dünya fânî... İbrâhim ibn-i Edhem Hazretleri, –rûhu şad olsun, Allah şefaatine erdirsin– evliyâullahtan, kerametleri zahir bir kimse... Hükümdarken, dervişlik yoluna girmiş ve evliyâ olmuş. Dünya devletlisi iken, ahiret devletlisi, izzetlisi olmuş. Ne diyor?.. Sarayında bir gün divanda vezirleriyle otururken, divanın salonunun kapısından içeriye, rap rap rap bir adam geliyor. Nöbetçiler de engelleyememişler, tutulmuşlar nasıl olduysa... İbrâhim ibn-i Edhem o zaman Belh padişahı...

Vezirler de bakıyorlar, “Allah Allah... Bu adam böyle içeriye engellenmeden nasıl girebildi?” diye böyle bakıyorlar. Adam rap rap rap geliyor koca salonun ucundan berisine... Oradaki oturulacak yerlerden bir yere oturuyor.

“—Yâhu sen kimsin, ne arıyorsun burada?..” diyorlar.

“—Ben yolcuym, bu konakta dinlenmeye geldim. Bu istirahat yerinde, kervansarayda biraz dinlenmeye geldim.” diyor.

Tabii şaşırıyorlar bu söze... Diyorlar ki:

“—Burası kervansaray filan değil, dinlenme yeri, menzil değil, yolcu konaklama yeri değil burası...”

“—Peki nedir?..” diyor adam, o zât-ı muhterem kimse. “—Burası benim sarayım, gâyet âşikâr. Herkes biliyor, burası benim sarayım!”

O zaman diyor ki:

“—Burası benim sarayım diyorsun, senden önce kimindi?..”

“—Babamın sarayıydı.”

Yâni demek istiyor ki, miras yoluyla babamdan kaldı, yine benim demek istiyor. Ama ötekisinin maksadı başka...

“—Pekiyi babandan önce kimin sarayı idi?..

“—Dedemin sarayı idi.”

“—Ondan önce kimindi?”

“—Falancanıydı...”

“—Pekiyi onlar nereye gittiler?”

“—Yaşadılar, öldüler.”

“—O zaman birisinin içine girip de bir müddet yaşadıktan sonra, kalkıp göçüp gittiği yere

kervansaray demezler mi?.. İşte kervansaray olduğu çıktı ortaya... Demek ki onlar göçtüler, sen de göçeceksin; kervansaray burası...” diyor, yürüyüp gidiyor.

Kimse de engelleyemiyor. Arkasından koşuyorlar, bakıyorlar; yok... Hızır AS mıydı, evliyâullahtan birisi miydi, artık neyse...

“—Kimin evinde oturuyorsunuz, bakın!” sözünü açıklamak için bu hatırıma geldi. Kimin evini inşâ ediyorsunuz, mâmur ediyorsunuz, şenlendiriyorsunuz, oturuyorsunuz?.. Kimin arazisinde oturuyorsunuz, bakın! Kimin yolunda gidiyorsunuz, bakın!..

Bunlar ibretli şeyler... Bunlar bize kendi kendimizi araştırmamızı, hatâlarımızı bulmamızı sağlayan nasihatlardır. “Ben kendimi doğru yolda sanıyorum, kendimi bir matah sanıyorum ama, acaba doğru yolda mıyım?” diye herkes kendisini sabah akşam yoklamalı, teftiş etmeli, araştırmalı, ölçmeli, terazide tartmalı... Kıymetinin ne olduğunu kendi başına kaldığı zaman kendisine sormalı!..

Nasreddin Hoca, hani ne demiş: “Ben senin gençlikte de ne mal olduğunu bilirim ya!” demiş kendi kendine söylendiği zaman... İnsan tabii kendisinin ne olduğunu bilir. Başkasına öğünse bile, kalbinde, kafasında neler olduğunu, mâzîsinde ne lekeler olduğunu bilir.

Bu dünya fânîdir. Allah’ın rızasını kazanmaktan başka yolların hepsi yanlıştır. Herkes bir şeyler

yapıyor, kimisi zalim oluyor, kimisi mazlum oluyor. Asıl acınacak insanlar zalimlerdir. Mazlumlar mazlûmiyetinin mükâfâtını alırlar. Hattâ sonunda zâlîm onun ayağına düşer, “Allah seni bizden üstün kıldı, tercih etti.” dedirtir.

Zalimleri engellemeğe çalışmak lâzım, aziz ve sevgili kardeşlerim! Kendimiz de zalim olmamağa çalışalım!.. Kimin yolunda gittiğimize bakalım! Gidilecek bir yol var, Kur’an yolu, Peygamber Efendimiz’in yolu, iman yolu... Öteki yollar, eğlence yolu, keyif yolu, servet yolu, şöhret yolu; bunların hepsi boştur. Mühim olan Allah’ın rızasını kazanmaktır.

Allah-u Teâlâ Hazretleri, rızasını kazanmaya cümlelerinizi, cümlemizi muvaffak eylesin... Tefvikini cümlemize refîk eylesin... Hakkı hak olarak görüp uymayı nasîb eylesin... Bâtılı bâtil olarak görüp ondan korunmayı nasîb eylesin...

Aziz ve sevgili Akra dinleyicileri, hepinize gönül dolusu selâmlar, dualar...

Es-selâmü aleyküm ve rahmetu’llâhi ve berekâtühû!..

Prof. Dr. Mahmud Es’ad COŞAN

31. 07. 1998 - Medine

[Bütün CUMA SOHBETLERİ’ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

SERVER
Kürsü